

Zapisnik

s 15. sastanka Radne skupine Istarske županije za ujednačavanje terminologije na talijanskom jeziku održanog u utorak 13. lipnja 2023. godine u Pazinu s početkom u 10:00 sati

Prisutni:

Istarska županija-Regione Istriana – Marina Barbić-Poropat
Istarska županija-Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić Cerin
Grad Poreč-Parenzo – Edi Zarli
Grad Pula-Pola – Kristina Fedel Timovski
Grad Vodnjan-Dignano – Gianna Fioranti
Grad Novigrad-Cittanova – Lorena Oplanić
Grad Umag-Umago – Enver Jurdana
Odvjetnica Tiziana Paris

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenja koordinatorice
4. Pravna analiza izabranih termina (T. Paris)
5. Nazivi ustanova, tijela i udruga u Istarskoj županiji (v. prilog Tab 1)
6. Razno

AD 1

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik je usvojen jednoglasno, bez ikakvih primjedbi.

AD 3

Na početku sastanka, s obzirom na potrebu da se članovi Skupine međusobno konzultiraju oko raznih prijevoda, koordinatorica je rekla da će uskoro pripremiti popis telefonskih brojeva Skupine i poslati ga svima.

Koordinatorica se zatim osvrnula na edukacije u organizaciji OIIFI-ja koje je najavio Italo Rubino na predavanju održanom u Bujama. Predviđena je edukacija prije ljeta, na TEAMS-u ili ZOOM-u, ali o tome još nema konkretnih informacija.

Koordinatorica je potom izvijestila članove Skupine da je sudjelovala na sastanku zajedničke slovensko-talijanske radne skupine u Kopru. Najavljeno je i održavanje predavanja u Trstu 21. lipnja na kojem će biti predstavljen način rada općina u Italiji i Sloveniji. Naša skupina je posebno zainteresirana za dio predavanja o Italiji. Svi zainteresirani moći će dobiti snimku tog događanja putem poveznice koju će koordinatorica proslijediti nakon što je dobije.

U međuvremenu je koordinatorica dobila poziv na sastanak Ureda za slovenski jezik Furlanije Julijske krajine s njihovim pravnikom 8. lipnja u Trstu. Naši kolege iz Furlanije Julijske krajine povremeno skupljaju u tablicu problematične riječi koje analiziraju i za njih predlažu prijevode. Zatim tablicu dostavljaju slovenskom pravniku.

Što se tiče sljedećeg sastanka naše Skupine, koordinatorica je predložila da se isti održi u Umagu 19. ili 26. rujna, ovisno o raspoloživosti članova.

AD 4 i 5

Rasprava o pravnim terminima započela je s izrazom *suci porotnici*, za koji je Tiziana Paris predložila prijevod *giudici popolari della corte d'appello*. *Giudice popolare* dobro je

poznata ličnost u talijanskom sustavu, koja može biti imenovana u oba tijela *Corte d'assise* i *Corte d'appello*. Suca porotnika može imenovati Županijski sud ili Općinski sud. I u Italiji i u Hrvatskoj to su obični građani, koji ispunjavaju određene uvjete, a predlažu ih jedinice lokalne samouprave i imenuje ih sudac. Obnašaju tu tužnost ograničeno vrijeme i samo u suđenjima za teška kaznena djela.

Koordinatorica smatra da nije potrebno navoditi "*Corte d'appello*" prije svega jer toga sadržaja nema u hrvatskom izrazu koji glasi *sudac porotnik*, ali i zato što nije na prevoditelju (koji nije stručnjak za pravo) pružiti takvu vrstu dodatnih informacija u prijevodu.

O prijevodu izraza *Županijski sud s Tribunale regionale* ili *Corte d'appello*, koordinatorica ističe da odabir prevoditelja ovisi o vrsti teksta i osobi kojoj je taj prijevod namijenjen. Ako želimo da nas razumije Talijan i ako je tekst informativnog karaktera, možemo koristiti i *Corte d'appello* (budući da, u Hrvatskoj, Županijski sud odlučuje o žalbi, dakle u drugom stupnju). Međutim, ako je primatelj Talijan koji živi u Hrvatskoj, a tekst je normativnog karaktera, prikladnije je koristiti izraz *Tribunale regionale* kako se ne bismo previše udaljili od izvornog jezika (i pravnog sustava).

Skupina je usvojila formulaciju *nomina dei giudici popolari* kao prijevod hrvatske formulacije *imenovanje sudaca porotnika*. Budući da članovi Skupine obično prevode administrativne tekstove (koji su slični pravnima) uglavnom za govornike talijanskog jezika s prebivalištem u Hrvatskoj, usvojeni su izrazi *Tribunale regionale* za *Županijski sud* i *Tribunale comunale* za *Općinski sud*.

Tiziana Paris predložila je da skupina posjeti Trgovački sud i Zemljišnoknjižni odjel koji su, prema njezinim riječima, vrlo zanimljivi. Skupina je prihvatila prijedlog.

Tiziana Paris je zatim zamoljena da objasni razliku između izraza *uso*, *utilizzo* i *comodato*. Odgovorila je da je na talijanskom jeziku riječ *uso* (npr. u izrazu *diritto di uso*) u širokoj uporabi, a dijeli se na *comodato*, *usufrutto*, itd. Postoji i izraz *usuario*, što je osoba koja koristi neko dobro. *Utilizzo* nije stručni termin kojim se koriste pravници, stoga je koordinatorica zaključila da se radi o riječi iz osnovnog vokabulara.

Pojam *usufrutto* (*plodouživanje*) spada u stvarna prava: nešto se može dati u plodouživanje određenom broju osoba npr. do njihove smrti (dok je osoba na životu).

Posudba (*comodato*) uvijek je vezana uz ugovor između posuditelja i posudovnika s povratom imovine po isteku ugovorenog roka. To je osobno pravo uživanja, dakle isključivo je vezano uz osobu. Odnosi se na pokretnu ili nepokretnu imovinu.

Za prijevod izraza *korištenje javne površine* Tiziana Paris preporučuje izraz *uso* (o tome govori talijanski Građanski zakonik, članak 1021.), dok za izraz *korištenje kante za smeće* preporuča korištenje izraza *comodato*, ali se isto tako može koristiti izraz *uso* jer je to njegov hiperonim.

Koordinatorica je ponovila kako je još jednom postalo jasno da je za prijevod termina bitan kontekst. Primijetila je da se *korisnik* često prevodi kao *utente* ili *fruitore* čak i u kontekstima koji bi zahtijevali neki drugi termin. Tiziana Paris ističe da u pravnom jeziku ne postoji riječ *fruizione*. Gianna Fioranti predlaže korištenje izraza *utenti*. Koordinatorica ističe da su osobe koje se u mnogim prevedenim tekstovima zovu *fruitori del bilancio*, u tekstovima izvorno napisanim na talijanskom jeziku zovu *beneficiari*. No, kada govorimo o *korisniku doma za starije osobe*, termin *korisnik* je sinonim za *štićenik*, pa je prikladnije na talijanskom jeziku koristiti termine *assistito*, *ospite* ili eventualno *residente*.

Razlika između *molbe* i *zahtjeva*. Tiziana Paris pojasnila je kako hrvatski zakon propisuje da je *zahtjev* akt kojim se pokreće upravni postupak i koji se podnosi upravnom tijelu. *Molba* i *zamolba* su riječi koje se koriste u manje formalnom kontekstu. Koordinatorica

ističe da se molba koristi uglavnom u usmenom izražavanju, a prisutna je i u osnovnom vokabularu, dok je zamolba riječ koja je ušla u upotrebu devedesetih godina prošlog stoljeća, pojavljuje se samo u pisanom administrativnom jeziku te se sve manje koristi. Prema talijanskom pravu, zahtjev koji podnosi javna uprava naziva se *richiesta*, dok se zahtjev koji podnosi građanin naziva *istanza*. U pravnom jeziku pojam *istanza* je češći od pojma *richiesta*. *Richiesta* se podnosi u slučajevima kada je potreban postupak. Dakle, *zahtjev* se može prevesti ili kao *richiesta* ili kao *istanza*, ovisno o kontekstu.

Zahtjev za legalizaciju – prevodi se s *istanza* jer se radi o složenom postupku za koji postoji pravni lijek.

Nakon tih pojašnjenja Tiziane Paris Skupina je zaključila sljedeće o prijevodu riječi *zahtjev*:

richiesta – koristit će se u području uprave;

istanza – koristit će se u području prava.

Razlika između riječi *izvješće* i *zapisnik*, u smislu izvještaja sa sastanka: Tiziana Paris objasnila je da je *izvješće* manje detaljno od *zapisnika*.

Razlika između *uvjerenja* i *potvrde*. *Uvjerenje* je izraz kojim se izražava vjerovanje da je neka činjenica istinita, točna; *potvrda* se, s druge strane, temelji na konkretnim činjenicama provjerljivim u dokumentima, upisnicima i slično. Oba dokumenta izdaju javnopravna tijela u Hrvatskoj. Budući da u talijanskom jeziku postoji slična razlika između riječi *attestato* i *certificato* (o čemu je već bilo riječi na jednom od prethodnih sastanaka) Skupina zaključuje da će se sljedeće riječi prevoditi ovako:

uvjerenje s *attestato*;

potvrda s *certificato*.

U nekim se tekstovima te dvije riječi (*uvjerenje* i *potvrda*) pogrešno koriste kao sinonimi, dok je u hrvatskom zakonu riječ *potvrda* hiperonim u odnosu na riječ *uvjerenje*, pa je prema tome *uvjerenje* podvrsta *potvrde* (vidi članak 159. Zakona o općem upravnom postupku).

Razlika između izraza *passato in giudicato* i *definitivo*

U upravnom sektoru akt postaje pravomoćan (*passato in giudicato*) i konačan (*definitivo*) osim ako je uložena žalba upravnom sudu.

U pravnom sektoru presude postaju pravomoćne (*passate in giudicato*) i ovršne (*esecutive*).

Sud prvo izdaje *potvrdu o pravomoćnosti*, a nakon 15 dana ta isprava postaje ovršna (*potvrda o ovršnosti*).

Pravomoćno se uvijek prevodi kao *passato in giudicato*, kako za presude tako i za upravne akte.

Rješenje postaje konačno (*definitivo*), a presuda izvršna (*esecutiva*).

Odvjetnica Tiziana Paris je zamoljena da za sljedeći put pripremi prezentaciju o udrugama, posebice o njihovim internim tijelima.

Skupina je zatim razmotrila pojmove u tablici koju je pripremila koordinatrica te su usvojeni sljedeći izrazi:

HZZ, Hrvatski zavod za zapošljavanje	Istituto croato per l'impiego
VCI, Volonterski centar Istra	Centro per il volontariato Istria
Dom za djecu „Ruža Petrović“	Istituto per bambini „Ruža Petrović“
Škola za odgoj i obrazovanje Pula	Scuola per l'educazione e l'istruzione Pola
HZZMO, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	Istituto croato di assicurazione pensionistica
Klub za mlade	Club per i giovani

JVP, Javna vatrogasna postrojba – Centar za zaštitu od požara Poreč	Unità pubblica dei vigili del fuoco – Centro antincendio Parenzo
JVP, Javna vatrogasna postrojba Rovinj	Unità pubblica dei vigili del fuoco Rovigno
JVP, Javna vatrogasna postrojba Umag	Unità pubblica dei vigili del fuoco Umago
PVZ, Područna vatrogasna zajednica Poreč	Comunità territoriale dei vigili del fuoco Parenzo
Vatrogasna zajednica Istarske županije	Comunità dei vigili del fuoco della RI
Policijska postaja Poreč	Stazione di polizia Parenzo*
koordinacija (zamjenika gradonačelnika i načelnika)	riunione di coordinamento (dei vicesindaci e sindaci)
Policijska uprava	Direzione di polizia

(* Ovdje je također predložen pojam *Commissariato*. S obzirom da članovi Skupine nisu bili sigurni koji termin treba koristiti, odlučili su odgoditi usvajanje tog termina.)

Sastanak je zaključen u 12:09.

Koordinatorica
Marina Barbić Poropat

Zapisničarka
Viviana Viviani

KLASA: 024-04/23-03/01
URBROJ: 2163-11/4-23-22